SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 176. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 14, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ВЕРЕСНЯ 1991 Ч. 176. РІК XCVIII.

КОМПАРТІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗВІЛЬНЯЮТЬ З ПРАЦІ

Київ (УНІАР). — Тут 7-го вересня газета „Вісник України" оприлюднила розпорядження голови Верховної Ради Леоніда Кравчука про звільнення з праці компартійних функціонерів у зв'язку з забороною діяльности КПУ.

Усім звільненим видають трудові та профспілкові книжки, всі необхідні довідки для того, щоб вони мали змогу влаштуватися на працю в інших установах чи виробничих об'єднаннях. Підприємства, які підлягали КПУ, тепер підпорядковані іншим органам влади. При зміні підпорядкованости підприємств, організацій, установ не припиняється дія трудових договорів з працівниками цих установ. Особи, які не виявляють бажання працювати у перепідпорядкованих установах, можуть звільнитися за власним бажанням. Звільненим у зв'язку з реорганізацією підприємств чи організацій, виплачується вихідна допомога в розмірі середньомісячної платні на період влаштування на нову працю, але не більше, ніж на три місяці. Ці особи також отримують право на передчасний вихід на пенсію за півтора року до встановленого законом терміну. Працівникам комітетів КПУ, які усунені від влади, але ще не звільнені офіційно, збережено середню місячну платню з дня припинення діяльности КПУ до вирішення питання про їх звільнення.

Працівників, які перебували за місцем праці на черзі для отримання помешкання, переводиться на облік за місцем проживання. На працівників, які звільняються з компартійного апарату, повною мірою поширюються передбачені трудовим законом пільги та ґарантії.

Встановлено премію ім. братів Лепких

Львів. (Р. Смик). — Редакція ілюстрованого журналу „Тернопіль", зважаючи на 50-річчя смерти Богдана Лепкого і 20-річчя смерти Левка Лепкого, двох великих синів українського народу, що дали великий вклад у скарбницю української культури, встановила літературно - мистецьку премію ім. братів Лепких, яку призначать двом авторам журналу за їх кращі твори чи наукові розвідки з літератури, публіцистики, мистецтва та історії України.

Премії будуть присуджувані щорічно 22-го січня в день злуки ЗУНР і УНР в єдину соборну Україну, задля якої вони жили і творили, боролись і страждали.

Одночасно редакція повідомляє, що вона разом з Видавництвом „Ватра" і обласною Спілкою Архітектів буде спонзором споруджень першого в світі сюжетного пам'ятника українській пісні „Журавлі України" в селі Левка Лепкого Поручин біля Бережан.

Група лікарів з України гостює в Баффало

Баффало, Н. Й. (О. Правак). — За старанням проф. Мирослава Ґрещишина і на запрошення стейтового університету і лікарні ім. Мілларда Філмора сюди прибули чотири лікарі з Медичного Інституту у Львові: проф. Дмитро Бабяк, д-р Йосип Канюк, д-р Любомир Кулик і д-р Юрій Іванів.

Зустріч групи лікарів з представниками університету і шпиталя відбулася 4-го серпня. На зустрічі були теж представники Відділу УЛТПА і української громади.

Продовж двох місяців гості будуть знайомитися з американською медичною опікою в галузі кардіології, серцевосудинних операцій і анастезії.

Відбудеться мистецький базар у Філядельфії

Філядельфія. — 43-ій Відділ СУА запрошує громадянство відвідати мистецький базар, який відбудеться в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Він почнеться відкриттям в суботу, 21-го вересня, о год. 12-ій півдня, і триватиме до год. 5-ої, також буде відкритий в неділю, 22-го вересня, від год. 10-ої до 5-ої.

Будуть виставлені: мистецьке гончарство Наталії Кормелюк, ювелірні вироби Марії Сохан-Тимець і образотворче мистецтво Володимири Васічко. Ці різноманітні мистецькі експонати можна буде не лише оглянути, але й набути.

УКРАЇНА ЗМУШЕНА КУПУВАТИ ЗБІЖЖЯ

Київ (ПС УРП). — Тут у вівторок, 9-го вересня, газети оприлюднили рішення Уряду України про припинення продажу борошна населенню. Хліб та пекарські вироби обмежені нормою не більше двох кілограмів.

Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук заявив, що можливо у підприємств буде вилучено валюту, яка використовується нераціонально, для закупу зерна за кордоном. Кравчук має намір використати особливі повноваження, надані йому парляментом після провалу державного перевороту, і накаже залишити в республіці всю валюту від операцій зі закордонними фірмами.

Кабінет міністрів України розпочне реалізацію великої фінансової програми. Негайно будуть введені купони багаторазового користування, які вживатимуться паралельно з нинішніми грішми.

Національний банк України домовився з закордонною фірмою про надрукування таких купонів. Ці напівгроші випускатимуть тільки під реальну продукцію і видаватимуть разом з заробітною платнею як ґарантована товарами її частина. В такий спосіб економісти сподіваються вирішити кілька принципових питань. Перше, захистити свій ринок від напливу інфляційних грошей з сусідніх республік і, друге, підготувати населення України до переходу на нові національні гроші незалежної України.

Уряд робить заходи щоб українські гроші з першого дня стали твердою валютою, заявив журналістам Л. Кравчук.

Л. Кравчук заборонив переміщення військ

Київ (УНІАР). — Тут 7-го вересня голова Верховної Ради України Леонід Кравчук видав розпорядження з забороною передислькації військових формувань і військово-навчальних закладів за межі України і вивіз за її межі військової техніки, систем озброєння та військового обладнання без узгіднення з Кабінетом Міністрів України.

Контролю за виконанням цього розпорядження покладено на Міністерство оборони України і Комітет державної безпеки України, Міністерство внутрішніх справ України та Комісію Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки.

Появилось третє видання „Тигроловів" І. Багряного

Дітройт, Миш. — Тут із видавництва фундації ім. Івана Багряного перевидано втретє 273-сторінковий роман в двох частинах Івана Багряного „Тигролови". Обкладинка у твердій люксусовій брунатній обгортці — Олеся Тимошенка. Щоб додати — роман оцей був нагороджений першою премією на Літературному конкурсі у Львові в 1944 році і досі він є його найбільш популярним твором.

Іван Багряний 1907-1963 — поет, письменник, публіцист, редактор, маляр і громадсько-політичний діяч. Втечу із заслання та тюремні роки він частково описав у різних своїх творах, як роман „Тигролови", роман „Гетсиманський сад" (1950) і в драмі „Морітурі" (1947). р. Уже будучи в Німеччині І. Багряний перевидав в 1946 році частину зібраних своїх поезій п. з. „Золотий Бумеранґ", написав перший том роману „Буйний вітер" під назвою „Маруся Богуславка" (1957 року) та повість „Огненне коло" — заключну частину роману „Буйний вітер" (1953 р.). Написав теж сатиричну поему „Антон Біда — герой труда" (1956 р.), п'єси — „Розгром" та „Генерал" (1948 р.), як і дві казки для дітей — „Про лелек та Павлика мандрівника" і „Телефон" з власними ілюстраціями (1950-1958 рр.). Посмертно перевидано в ЗСА його твір „Людина біжить над прірвою", а в Австралії — віршований роман „Скелька" (1984 р.).

Твір „Тигролови" можна замовляти, звернувшись на адресу: Bahriany Foundation, Inc., 4004 Roanoke Circle, Golden Valley, Mich. 55422.

У Вільнюсі друкують український вісник „Пролісок"

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У Вільнюсі, Литва, минулого року почав виходити циклостилевий інформаційний вісник Вільнюського осередку громади українців Литви. Моттом для цього видання служать Шевченкові слова „Розкуйтеся, братайтеся!" Випуск цього вісника підготував Юрій Паньків, оформив Іван Юзич.

У двох числах „Проліска" прочитуємо матеріяли, які заторкують життя українців Києва, Львова, української громади у Вільнюсі та в діяспорі. Особливо там цікаві повідомлення про українську Недільну Школу у Вільнюсі, про відкриття Будинку Національних Товариств, в якому і українська тамошня громада дістала приміщення, де знаходиться українська бібліотека, картини, документи, де відбуваються їхні сходини та імпрези. У віснику є теж гостро актуальні сьогодні статті на тему української мови, як також повідомлення про різні їхні імпрези, особливо патріотичного характеру, про тісно згуртоване і активне життя українців у далекій Литві.

Щоб ознайомити краще з характером і напрямом „Проліска" процитуємо слова Степана Лушевича, вчителя групи дорослих Української Недільної Школи: „І чи ж не радіти нам тут у Вільнюсі, далеко від Києва, коли до вашої школи приходять діти, дорослі люди, які кажуть: ‘Я українка, або українець за походженням, але української мови не знаю. Хочу її навчитись".

Дж. Бейкер зустрівся зі совєтськими керівниками

Москва. — У середу рано, 11-го вересня, у Кремлі відбулася двогодинна розмова між президентом СССР Міхаїлом Ґорбачовим і державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером.

Виступаючи після зустрічі на спільній пресовій конференції, Дж. Бейкер заявив, що центральними темами обговорення були економічне становище в СССР і американська допомога Совєтському Союзові. Державний секретар запевнив М. Ґорбачова, що ЗСА нададуть Совєтському Союзові максимально можливу гуманітарну і технічну допомогу в тяжкий перехідний період.

Сторони також обговорили ряд міжнародних проблем, включаючи справу про виведення совєтського війська з Куби, становище в Афганістані і ситуацію на Близькому Сході.

Пресова конференція завершилася незвичайною церемонією. М. Ґорбачов передав Дж. Бейкерові як подарунок для президента ЗСА Дж. Буша відеострічку, накручену у Форосі в Криму у перший день путчу (в ніч з 19-го на 20-те серпня). Він підкреслив, що це — знак вдячности за виявлену в дні перевороту як керівництвом ЗСА, так і американським народом солідарність з демократичними силами в СССР. Від імени президента ЗСА Дж Бейкер передав М. Ґорбачову американський прапор, який майорів над Капітолем 21-го серпня, коли стало ясно, що антиконституційний путч в СССР провалився.

В той же день Дж. Бейкер зустрівся з Борисом Єльцином. За словами останнього, були обговорені 20 справ, особлива увага була приділена проблемі контролю над стратегічною нуклеарною зброєю. „Цей контроль, — сказав Б. Єльцин, — буде здійснюватися з одного центру, однієї точки Союзу і ніяка республіка не буде мати доступу до того, щоб управляти цією зброєю".

Після зустрічі з Єльцином Дж. Бейкер зустрівся з міністром закордонних справ Борісом Панкіним.

Дж. Бейкер заявив журналістам, що становище ЗСА у справі про надання значної економічної і фінансової допомоги Москві за останні тижні істотно змінилося. Якщо раніше у Вашінґтоні зв'язували збільшення допомоги з реальними кроками на шляху СССР до ринкової економіки, то тепер адміністрація президента Буша готова задовольнитися лише твердою обіцянкою Кремля приступити до таких реформ.

За словами Бейкера, головна мета його поїздки в тому, щоб вияснити характер нової угоди між центром і республіками.

В. Жиріновський хоче стати диктатором в імперії СССР

Москва. — Пресове аґенство ТАСС повідомило, що Владімір Жиріновський, лідер Ліберально-демократичної партії Росії заявив кореспондентам на імпровізованій пресовій конференції, що „Союзу немає, СССР вже розвалився". Він переконаний, що ситуацію треба рятувати радикальними способами і тому він готовиться до виборів. „За мою особу голосуватиме 60 мільйонів виборців, а для перемоги потрібно 52 мільйони".

Кореспонденти запитали: „Припустім, що ви виграли вибори і у ваші руки була передана влада в СССР. З чого ви розпочали б свою діяльність?" Жиріновський, не заікнувшись, заявив, що він погодиться на створення Громадського комітету для виїмкових уповноважень, завданням якого буде навести порядок в країні. Він, очевидно, прихильник диктаторської системи, заповів, що введе воєнний стан в імперії, накаже закрити усі газети й інші засоби масової інформації, заборонить діяльністьй усіх політичних партій. В ділянці економіки, він бачить порятунок тільки в способі масового імпорту товарів першої потреби, а цієї справи повинен допильнувати згаданий Громадський комітет. Відповідаючи на питання: „Чи ви дійсно

(Закінчення на стор. 3)

М.ҐОРБАЧОВ ЗНОВУ ПРОСТЯГАЄ РУКУ ДО ЗАХОДУ

Брюссель, Бельгія. — Европейська спільнота отримала від тимчасового, ніколи не вибраного народом президента СССР Міхаїла Ґорбачова листа-прохання, копію якого він вислав головам сімох індустріяльних держав ,які в липні цього року зустрічались з ним в Лондоні, в якому він просить західні країни надати Совєтському Союзові більшу економічну допомогу, зокрема харчами, щоб населеня імперії могло перетривати тяжку зиму і так званий переднівок весни.

В листі, адресованому голові Европейської спільноти Жакові Дольорові, президентові цієї західньоевропейської надбудови, М. Ґорбачов пише, що СССР потребує нагло допомоги на суму від шести до семи більйонів долярів безплатних харчів, — заявила кореспондентам речник спільноти Елля Кракофф.

Представник британського уряду заявив, що прем'єр-міністер Джан Мейджор отримав подібного листа від Ґорбачова, але він відмовився коментувати зміст листа. Прем'єр Великобританії є тепер головою „великої сімки", яка, як відомо, включає також З'єднані Стейти Америки ,Японію, Францію, Італію і Канаду.

Очевидно, Ґорбачов підкреслює в листіл в першу чергу можливість розрухів, масової еміґрації, масових насильств тощо, якщо населення не отримає відповідної кількости товарів першої потреби. Західні спостерігачі вже кількакратно звертали увагу на особливу здібність кремлівського високого пропаґандиста і дурисвіта, який також в минулому застосовував подібну тактику також у політиці у спілкуванні із західніми державами, особливо тими, які допомагаютть йому вдержати вкупі імперію і які вважають, що тільки вони, до спілки з Ґорбачовим, мають право й обов'язок займатися розподілом світу, встановляти новий порядок, як про це вже не раз висловлювався президент ЗСА Джордж Буш і торгувати поневоленими Москвою країнами. Свободу можуть отримати тільки ті, яких підтримує Вашінґтон і „велика сімка" та Европейська спільнота.

Без сумніву, що Европейська спільнота може задовільнити велику частину запотребування совєтських імперських чинників, — кажуть економісти, — бо на складах Европейської економічної спільноти накопичилась велика кількість різного зерна м'яса й інших продуктів, але стоїть питання: треба чи не треба рятувати загибаючу диявольськлу імперію, яка у своєму безсиллі простягнула руку до демократії, але завтра, як вбереться в пір'я, знову може виступити як загрозлива атомова сила, — міркують аналітики.

Іван Сілаєв, теперішній, також тимчасовий, голова Ради Міністрів СССР, передав Европейській економічній спільноті листу потрібних товарів. СССР спішно потребує 5,5 міл. тонн зерна, 900,000 тонн цукру, 800, 000 тонн оливи, або масла, 300,000 тонн муки, 200,000 тонн тютюну, 50,000 тонн дитячих харчів та багато інших товарів.

Президент спільноти Жак Дельор заявив, що всі ці харчі коштували б Европу 7,25 біл. долярів. „Ми тепер розглядаємо прохання М. Ґорбачова", — заявив ляконічно Дельор. Пресовий секретар ЕЕС Бруно де Томас звернув увагу, що лист фактично адресований всій міжнародній спільноті, а не тільки европейським країнам.

Політичні аналітики, американські і европейські, звертають увагу урядам держав західньої спільноти, щоб вони взяли до уваги також політичний аспект справи. Тепер стоїть питання так: хто нагодує населення Совєтського Союзу, той керуватиме в майбутньому імперією. Чи в інтересі Заходу є втримання імперії, треба сумніватись, — міркують знавці підсовєтської проблематики.

Подружжя в Канаді адоптувало двох малят з Києва

Олег і Тамара Кандиби з адоптованими Андрійком і Іриною.

Оттава. — Нещодавно канадський щоденник „Торонто Стар" помістив цікаву вістку про молоде подружжя Олега і Тамару Кандибів з місцевости Стіттсвілл в канадській провінції Онтаріо, про їхню подорож в Україну та про придбання ними небуденних українських скарбів. Цими унікальньми скарбами Олега і Тамари є двоє синьооких українських діточок, 13-ти місячних Андрійка і Іринку з Київського сиротинця, яких вони адоптували.

Олег і Тамара Кандиби думають, що вони є першими, які усиновили дітей з України, що також підтвердила Лоррейн Фернандо, речниця канадського Департаменту здоров'я та добробуту, яка сказала, що не знає жодної іншої канадської пари, щоби адоптували дітей з Совєтського Союзу. При цьому вона підкреслила, що її департамент не має жодних офіційних даних, бо усиновлення дітей в СССР відбувається приватним шляхом. Андрійко та Іринка, як заявляє батько Олег, не є посвячені та були віддані на усиновлення подружжями. які не мали за що їх вирощувати.

Тамара розказує, що вони, як і інші канадські подружжя, хотіли адоптувати дітей в Канаді, але коли довідались, що це може потривати понад п'ять років, вирішили шукати щастя поза границями Канади. Укріну вибрали тому, що це країна їхніх предків та і обидвоє плинно говорять українською мовою.

Справу усиновлення розпочали листом до канадської амбасади в Москві, яка в цій справі звернулася офіційно до уряду України минулого листопада. Їм пощастило ще й тому, що в січні було змінено в СССР закон про усиновлення.

Сьогодні Тамара і Олег зі своїми дорогоцінними київськими скарбами творять щасливу родину. Олег — це син поета О. Ольжича-Кандиби та внук О. Олеся.

У СВІТІ

НІМЕЦЬКИЙ ЕЛЕКТРОНІЧНИЙ концерн Сіменс запропонував Румунії позику в сумі 125 міл. дол. для закупівлі в нього необхідного румунам медичного обладнання. Крім того, Сіменс безкоштовно передав Румунії 21 апарат для електрокардіологічного бадання загальною вартістю 60,000 дол.

ЕКСПЕРТИ НІМЕЦЬКОГО Об'єднання винаймачів житла, зібравши необхідну інформацію, прийшли до висновку, що в Німеччині бракує 2.5 мільйона мешкань: на території західних земель їх бракує до 1.7 мільйона, а у східній частині країни — приблизно 1 мільйон.

62,000 В'ЄТНАМЦІВ, ПРИБУВШИ до Гонґ-Конґу в човнах і чекають надання їм притулку. В цьому році число втікачів з В'єтнаму до Гонґ-Конґу збільшилося на 17,000 осіб.

ДО БРАЗИЛІЇ, АНГЛІЇ, ІНДІЇ, Марокко, Португалії, Швайцарії, які претендують бути господарями світового футбольного чемпіонату в 1998 році,долучилася Франція. Термін подання заяв закінчується 27-го вересня. Про свій вибір Міжнародна футбольна асоціяція повідомить влітку наступного року.

ПОНАД 300,000 ВЧИТЕЛЬСЬКИХ вакансій є тепер у середніх школах Санкт-Петербурґу (недавнього Ленінґраду). Вчителі залишать свою працю як низькооплачувану. Спеціялісти народної освіти вважають, що для нормальної організації шкільної праці місто потребує півбільйона карбованців.

ПЕРШИМ ЛАВРЕАТОМ Премії демократії, заснованої Турецьким фондом демократії, став президент РСФСР Боріс Єльцин.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до вівтірка, 19-го вересня 9,028 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

224,459.78

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ДОРАДНИК у справах крайової безпеки в Уряді президента Роналда Реґена та головний свідок у судовій розправі Олівера Норта, Роберт **МекФарлейн,** дещо заскочив прокураторів своєю заявою, що його зізнання на вищезгаданій розправі були під впливом „пофарбованої" розповіді О. Норта про Іран-контра аферу перед Конґресом у липні 1987 року. З уваги на те, що останні кримінальні обвинувачення проти О. Норта можуть бути відкинені, коли йдеться про їхню леґальність на підставі котрої мали б судити О. Норта.

АМЕРИКАНСЬКА ПОШТОВА служба оголосила обмежені летунські послуги до Іраку після цілковитого припинення буди-яких поштових послуг з того часу, як війська Іраку напали на Кувайт у серпні 1990 року. У найновішому поштовому бюлетені сказано, що покищо приймається тільки листи летунською поштою та поштівки з умовою, що там немає нічого вартісного і вагою не можуть переходити 12 унцій. Жодної іншої пошти покищо не прийматиметься.

У ВАШІНҐТОНІ 11-ГО ВЕРЕСНЯ Аґенція охорони довкілля проголосила нові правила для цілої країни, щоби запобігти течам отруйних речовин і їхньому всякненню в землю, а з тим і у підземні джерела води, із кольосальних смітників, куди громадяни ЗСА річно викидають 135 міл. тонн сміття. Ці правила змусять понад кілька тисяч громад по цілій країні зробити запропоновані удосконалення в 6,000 смітників. Згідно з заявою адміністратора Аґенції охорони довкілля Вілліямом Райллі, це буде коштувати приблизно 330 міл. дол. річно **або 4 дол. від** кожної родини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мертвороджена Державна Рада СССР

Створений Ґорбачовим псевдопарлямент під назвою Рада народних депутатів вирікся сам себе і рішив створити на своє місце Державну Раду з президентів чи репрезентантів 12-ох членських республік (Литва, Латвія й Естонія вже відпали). За словами одного американського телевізійного коментатора Міхаїл Ґорбачов „увіпхав у горло" більшости з-посеред 2,250 делеґатів той свій проєкт. Вони спершу не хотіли говорити про це, бо мали запевнені високі платні, дармову комунікацію й інші привілеї ще на два роки. Ґорбачов перекупив їх — перевівши постанову, що всі члени цього парляменту зберігають за собою платню й усі інші привілеї на два роки. За словами Ґорбачова — ця Державна Рада має стати найвищим керівним органом „нового" Союзу. Але, ані він сам, Міхаїл Ґорбачов, ані ніхто з законодатців не знав і не знає, як саме має діяти той верховний державний орган. Колективний провід у державі з близько 300 мільйонами населення — це перший у всесвітній історії експеримент. Чули ми, що Боріс Єльцин, президент найбільшої території і кількістю населення Російської Федеративної Республіки, гратиме ролю посередника у суперечках різнонаціональних членів Ради.

Формально у минулому тижні перетворено СССР в якусь конфедерацію суверенних (але не самостійних) республік. Зрадів Ґорбачов, фанатик „єдиної неподільної" імперії у будь-якій постаті. Мабуть вдоволеним є президент Джорд Буш, його державний секретар Джеймс Бейкер і дорадник у справах крайової безпеки кол. генерал Брент Сковкрофт, бо всі вони „радили" зберегти єдність Союзу.

Радість названих державних мужів, що імперія не розлетілася та що Ґорбачову вдалося перевести її перебудову на якусь конфедерацію — ця радість може бути короткотривала. Покищо нема відповіді і трудно буде швидко дістати її на цілу низку запитів. Як має діяти та Державна Рада, хто її голова та яка роля Ґорбачова, як дотеперішнього президента СССР? Які компентенції Ґорбачова, голови центральної влади і Державної Ради, яка ніби — формально — повинна мати владу над Ґорбачовим? У всіх своїх проєктах союзового договору Ґорбачов залишив за центром ділянку закордонної політики, військових справ і комунікації. Найбільший породжує сумнів питання, чи членські республіки, які проголосили свою незалежність, захочуть вирektися власної закордонної політики й власного війська, власних засобів комунікації. Під знаком запиту величезна проблема економіки — валюти, банківництва, міжнародної торгівлі...

Існують різні роди федерації й конфедерації. Найкращим типом децентралізованої влади є „Британський Коммонвелт", члени якого мають повну незалежність і мають дійсне, а не тільки теоретичне право вийти з Коммонвелту (Індія скористала з цього права, Канада не хоче).. Залізний німецький канцлер з другої половини минулого сторіччя, Отто фон Бісмарк, з'єднав кільканадцять самостійних князівств і створив — за теперішнім терміном — Федеративну Німецьку Республіку (між епохою Бісмарка й епохою Гельмута Коля поплили ріки крови. Але це стосувалося одного німецького народу. З'єднані Стейти Америки є теж деякою формою федерації 50-ти стейтів з власними виборними губернаторами, власними двопалатними асамблеями. Коли би Ґорбачов переводив перебудову СССР на конфедерацію, яку போручав Збіґнєв Бжезінські, два роки тому, то це тоді могло б повестися. Сьогодні — це завертання вказівки на історичному годиннику назад — спроба згори засуджена на невдачу.

Державна Рада з 12-ти членами різнонаціональних країн із власною історією, культурою, власними ідеалами й аспіраціями, це розв'язування квадратури кола. Було б чудом-дивом, як би та Державна Рада, колективний надрядний орган „нового Союзу", могла втриматися довше, як кілька місяців, а то й тижнів. У минулонедільному числі „Ню Йорк Таймсу" є стаття п. з. „Чи Америка тужитиме за своїм кремлівським партнером". Це клопіт Америки, чи пак її проводу, який не розумів, що поневолені народи є природним союзником Америки, — та волів орієнтуватися задля вигоди поневолювача, визнаючи право самовизначення народів тільки як фразу під неділю. Державна Рада — це ніби переходова стадія. Це добре для України, яка ще не має власного державного апарату, не має власної валюти ані війська. Але вона ступила на шлях самостійництва і ніяка концепція „єдности" не зліквідує змагу України до відзискання державної волі.

Ярослав Ісаєвич

УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛІКА: РЕҐІОН ЧИ КРАЇНА

Цими днями радіо Бі-Бі-Сі передавало розмову з депутатом-демократом Російського парляменту. Прізвища не розчув, але воно не таке важливе: висловлені погляди досить типові не лише для „демократів". Отже, пан депутат сказав, що „стан охорони прав людини у нашій країні в цілому значно поліпшився", але „занепокоєння викликає ситуація в окремих реґіонах країни, зокрема в Грузії". Виходить, що Грузія, Україна, Казахстан для нього тільки реґіони, а ославлена „конфедерація суверенних республік" залишається „країною".

Втім, не дивуймося ні тому росіянинові, ні американцям, які теж навчилися протиставляти поняття „republic" і „country". Від вміння розв'язувати економічні та політичні проблеми буде залежати, чи колишні „соціялістичні республіки" стануть справді сильними. Якщо стануть, то всі зрозуміють: взаємовигідне економічне чи політичне співробітництво можливе між самостійними країнами, але не між безправними республіками - реґіонами, які не можуть претендувати на статус країн. Поки ми не доведемо, що зуміємо стати реальною силою, самі листи до газет чи промови на мітинґах не змусять чужинців змінити наставлення, яке вироблялось віками.

Повторюю, не дивуймося чужинцям. Але що сказати, коли самі українці, навіть завзяті прибічники самостійности України, не називають її „країною", а лише „республікою". Очевидно, „соціялістична республіка" не мала ніяких прав справжньої республіки і навіть не сміла про них мріяти. „В республіці і в усій країні" — так нас привчали говорити, і лише найбільш вдумливих з українських патріотів вражала така делегація цього слова, яке раніше вживалося саме щодо суверенних держав. Тепер все би мало змінитися, але не зміниться само, якщо ми не почнемо усвідомлювати себе громадянами республіки як рівноправного члена світової спільноти, а не як реґіону якоїсь більшої „країни". Покищо ми тут не все додумуємо до кінця. Ось лише два приклади.

Київську газету „Молодь України" читачі жартома називали „МУ", а російськомовну „Комсомольское знамя" — „Козою". Обидві ці популярні щоденні газети підтримують боротьбу українського народу за самостійність. Тішить зокрема те, що „Коза" з своїм накладом понад мільйон примірників доносить цю ідею до росіян і тих українців, які втратили рідну мову, або читають нею гірше, ніж російською. До речі, від часу проголошення незалежности України газета почала друкувати свій заголовок в такий спосіб: „КОм сомольское ЗнАмя". При цьому літери Коза — величезні, а всі інші зовсім дрібнесенькі: це дотепне висміювання старої назви, яка вже втратила будь-який сенс. В цілому, до змісту газети важко мати застереження: вона цілком заслуговує на повагу і вдячність української громади. І ось навіть ця, без сумніву патріотична, газета в одному числі за 30-те вересня оголошує конкурс серед читачів на кращу пісню „в країні і в республіці". Мало того, що Україна позбавлена ранґу країни, то ще й названа на другому місці! Без сумніву, це написав хтось, не задумуючись: до такого слововжитку, на жаль, в Україні звикли майже всі.

Тепер хочу зацитувати виступ Леоніда Кравчука на надзвичайному з'їзді народних депутатів СССР 2-го вересня. У цьому йшлося, зокрема, про те, що забезпечення інтересів національних меншин — „наша спільна відповідальність перед усіма народами країни і перед світом". Очевидно, це теж сказано майже випадково, не надаючи уваги термінам. Але саме у цій Верховній Раді, яка, можливо, була останнім парляментом централізованого „союзу", варто було зважувати кожне слово. До речі, само походження слова „Україна" не таке однозначне, як іноді здається. Часто твердять, що назва нашої батьківщини походить від слова „окраїна", тобто „околиця", „прикордонний край". Але таке значення зовсім не є єдиним. У одному староукраїнському перекладі Євангелія слово „україна" (з малої літери) вживається там, де у грецькому тексті слово „хора" — країна. Отже були, часи, коли наші предки надавали слову, що є назвою нашої держави, саме такого значення. Тепер є всі підстави відродити це тлумачення.

Ми не є і не хочемо бути ні чиєюсь окраїною, ні частиною якоїсь іншої країни. Українська республіка проголосила незалежність, а це значить, що слова „наша республіка", „наша держава", „наша країна" отримують ідентичне значення. Віднині і назавжди!

Про це і те

Про повернення в Україну

Напевно багато наших читачів з Ню Йорку, а то й інших місцевостей, з цікавістю слідкували за репортажем на телевізійній станції Ен-Бі-Сі, що його передав відомий американський журналіст Том Брокав перед кількома днями з Києва. І напевно нам усім було особливо приємно слухати слів молодого українського професіоналіста, адвоката міжнародного права Івана Гевка із ЗСА, що тепер допомагає активно в столиці України своїм знанням і досвідом у державному будівництві. Він, як сказав, в тій цілі звільнився зі своїх інших професійних обов'язків, щоб могти рік присвятити Україні. А ми, ті зі старшого покоління, були зворушені, коли він, піднявши грудку землі, заявив такі знаменні для нас слова: „Тут є моя батьківщина".

Але він не один. Йому пощастило бути живим актором цієї драми, що називається „повернення на батьківщину", інші його однолітки, чи і ті дещо молодші, але всі роджені тут, на американській землі стверджують потиху це саме у розмовах, у своїх постановах, у шуканні можливости повернутися на цю, досі їм незнану, землю батьків.

Ось повернулися недавно молоді пластуни із прогульки по Україні та, розповідаючи з ентузіязмом про перебування там, заявляють, що мусять поїхати туди на довше, щоб „щось корисного там зробити". Ось вчора мати сина-студента запитувала нас чи справа „корпусу миру" в Україну вже актуальна, бо її син хоче зголоситися. А от тепер приїхала на коротку відпустку з України наша добра молода приятелька Оксана, що перебуває рік в Західній Україні, навчаючи ведення малих підприємств.

Туди їздять молоді учителі навчати англійської мови, їздять і молоді актори показувати театральне мистецтво. Вчора ми бачили, як молода, але вже відома тут у ЗСА художниця, також уродженка американської землі, виїжджала в Україну, цілуючи свої пачки з картинами на прощання, „щоб добре зайшли в Україну".

Де тільки не поглянемо — находимо молодих американських українців, що шукають тепер і знаходять можливості повернення в Україну, щоб її побачити, щоб її допомогти і щоб пізнати цю батьківщину, про яку чули спершу в казках, відтак у споминах своїх дідів і батьків, а яку тепер мають нагоду вкінці пізнати та полюбити.

Здається, що вони із цими новими почуваннями дають собі краще раду як ми — старші.

Бо коли наші молодші покоління в більшості беззастережно захоплені новою Україною і хочуть бути активні в її віднові та вказують, що зов крови сильніший від всього — ми, старші, які жили донедавна споминами про цю батьківщину — тепер стоїмо на роздоріжжі. Одні з нас навіть не хочуть туди їхати на відвідини, щоб не роз'ятрювати рани цими споминами, а інші їдуть і, не находячи того, що залишили перед роками, повертаються сюди з найбільш болючим почуттям, яке може людина мати: що вони не приналежні вже нікуди, що їм забрали землю з-під ніг і вони немов зависли десь у просторі — вічні мандрівники...

Розхитані переживаннями останніх місяців, що так змінили картину України, ми можемо тільки радіти, що стільки наших молодих українців найшли шлях, щоб повернутись на батьківську землю.

А нам хіба залишається побажати собі, щоб сповнилися прощальні слова найближчої нам людини з України: „Щоб тобі в останні хвилини життя ввижався твій Львів і твоя Україна"...

О-КА

Уляна Старосольська

ПРОХОДИМО ІСПИТ ЗРІЛОСТИ!

Події, які останніми часами відбуваються у Совєтському Союзі, а ще важливіше в Україні, ставлять перед українцями особливі завдання; не тільки перед українцями на Батьківщині, але й перед нами, що живемо у вільному світі. Нам треба не тільки стежити за новинами звідтіля, радіти, хвилюватися (евентуально критикувати!). Ми мусимо активно діяти! Наші земляки належно очікують від нас відгуку на те, що у них діється, а особливо на преважливий „Акт проголошення незалежности України"!

У цій межовій ситуації ввесь нарід проходить іспит зрілости!

Однією такою пробою зрілости нашої спільноти у вільному світі є маніфестація, яка має відбутися у Вашінґтоні 22-го вересня 1991 року.

Уже перші кроки маніфестаційного комітету свідчать про позитивний і зрілий підхід до цього пляну. За одним столом засіли до дружньої розмови-дискусії не тільки проводи УККА і УАКРади, але теж представники організацій, які діють поза тими централями.

Відкладено те, що ділить в ім'я того що єднає нас усіх!

А скільки ж разів у нашій історії перемогло те, що ділить і ще й тоді, коли ситуація вимагала об'єднання усіх сил для перемоги, для осягнення найвищої цілі-незалежної України!

Ціль маніфестації: домагатися визнання незалежної української держави Урядом ЗСА під гаслом: „Тільки незалежність принесе свободу і демократію для українців".

Треба зауважити і підкреслити другий вияв позитивного, зрілого наставлення маніфестаційного комітету до змісту летючок, транспарантів, гасел, оголошень, програми маніфестації, в якій візьмуть участь деякі конґресмени і сенатори.

Ми мусимо усвідомити і пам'ятати, що маніфестація не є самоціллю і не робимо її самі для себе. Вона має промовити до американського проводу, до американців-неукраїнців. Летючки, транспаранти, гасла, читати треба американськими очима. Знаємо добре і відчуваємо на кожному кроці, що американський світ не тільки мало знає про Україну (тепер трохи більше), а мав інформації часто підготовлені ворожою нам пропаґандою, яка „пришивала" українцям неправдиві й некорисні справи. Щоб цю стіну незнання і помилкових інформацій пробити треба стримати свої емоції; ця маніфестація має бути політичною. Треба говорити про те, чого хочемо і чого очікуємо від американського Уряду. Тому слід підкреслювати наприклад, те, що Україна в тих історичних періодах часу, коли можливість вирішувати сама свою долю — завжди у своїх законах виявляла пошану до прав людини, до своїх громадян незалежно від їхньої національности і віросповідання.

Летючки, гасла мають спонукати до позитивного наставлення до народу та його звернення до Уряду ЗСА — визнання Незалежности Української Держави.

Підкреслюючи позитивну, об'єднану дію маніфестаційного комітету заохочуймо нашу спільноту, щоб підтримала його ініціятиву і взяла численну участь у маніфестації.

Очевидно, як звичайно буває чуємо критику (бо це найлегше): чому „те", а чому „не тамте". Відкладім її „на потім", а тепер їдьмо всі до Вашінґтону; не тільки самі старші, дорослі! Берім дітей, заохочуймо молодь. Значне число молоді серед учасників маніфестації це теж важливий аспект, який вплине позитивно на опінію американців!

Приїжджі з України не раз роблять зауваження, що у нас на доповідях чи різних виступах переважає старше покоління, а у них в Україні всюди перед ведуть молоді. Це саме запримітили й ті, хто відвідував Україну.

Якщо наша молодь візьме масову участь у Маніфестації за визнання незалежної української держави Урядом ЗСА, то це наближить до них візію України! Вона стане для них не тільки чарівною казкою, але реальною, хоч далекою, але найближчою, рідною країною!

Омелян Твардовський

НА СПОРТОВІЙ НИВІ ПІСЛЯ ПУТЧУ

Про це повідомила редакція своїх читачів на першій сторінці, в числі з 27-го серпня 1991 року, п.з. „У нас не хата, і ми не скраю!". В цьому повідомленні, між іншими написано: „...Ми говорили й говоримо 'так' національному і відродженню України, її суверенності, абсолютній незалежності від будь-яких зовнішніх сил. „Так" — членству України в МОК, „так" — виходу українських національних федерацій з відповідних всесоюзних федерацій і вступ їх до міжнародних. „Так" — національним чемпіонатам України, „так" — найтіснішим контактам зі спортсменами усіх суверенних республік, усіх країн світу....

Ми вважаємо за необхідне сказати, що в понеділок 19-го серпня ц.р., вдень, через свого секретаря міністер у справах молоді і спорту УССР В.П. Борзов зв'язався із заступником редактора „Спортивної Газети", який нині підписує газету. Дворазовий олімпійський чемпіон запропонував газеті утриматися від будь-яких політичних оцінок того, що відбувається, публікації матеріялів, які могли б хоч якось сприяти дестабілізації обстановки.

Від себе редакція „Спортивної Газети" вияснює: „Зрозумійте нас правильно. Ми не ліземо в герої, які стали на шляху перевороту. Але ми не надрукували жодного рядка з постанов і директив самозваного „радянського керівництва". Цим „документам" відкрили зелену вулицю компартійні республіканські газети, й тому деякі з них ледь знайшли місце для відповідної заяви голови Верховної Ради власної республіки Л. М. Кравчука.

Так. Наша позиція визначена давно. Але це не означає, що на сторінках „Спортивної Газети" не будуть друкуватися матеріяли з іншими, навіть протилежними думками. Ми робитимемо все, щоб „Спортивна Газета" була вільною незалежною трибуною вільної незалежної України, — закінчила своє повідомлення редакція „Спортивної Газети". В цьому ж числі „Спортивної Газети" на першій сторінці було поміщене повідомлення ВР України, під наголовком „Україна проголошена незалежною державою".

Про намагання нового голови футбольної Федерації України — Віктора Банникова, спрямовані на суверенізацію українського футболу, ми вже згадували на сторінці „Спортових Вістей" — „Свободи". Остаточно до конкретних кроків Федерації у цій справі, причинився невдалий путч в Москві, який, як і в інших ділянках життя в Україні, значно прискорив цей природний процес.

У київській „Спортивній Газеті" в числі з 30-го серпня 1991 року, є поміщене інтерв'ю, що його провів Д. Александренко з В. Банниковим, що його передруковуємо для уваги наших любителів цього роду спорту.

— Вікторе Максимовичу, рішення про проведення національного чемпіонату остаточне і перегляду не підлягає? — запитав Александренко.

— Інакше бути не може, відповів Банников, оскільки це випливає з проголошення незалежности й державности України. Йдеться зараз про цілком конкретні й практичні речі. Мені не хотілося б робити якісь декляративні заяви. Власне рішення про проведення національного чемпіонату може винести лише офіційно діючий орган. Саме тому позачерговий пленум виконкому нашої федерації призначено на 10-го вересня цього року на дванадцяту годину.

— А якщо члени виконкому не погодяться на проведення національного чемпіонату? — повідомив кореспондент.

— Я не думаю, що таке можливе, відповів Банников. Втім, коли припустити, то тоді вони проголосують взагалі проти футболу. Це нонсенс. ми зараз живемо в незалежній державі, й коли говорити про футбол, то він тепер можливий лише незалежний. Хотілося б ще раз наголосити, що ми йшли до цього з початку року. 6-го березня коли я очолив федерацію, висунув перед працівниками її апарату три основні завдання. Поперше, створити самостійну, незалежну федерацію, яка діяла б на принципах госпорозрахунку і самокупности. За умов існуючої на той час бюрократичної центритської системи управління країною й республікою на реалізацію цього процесу могли знадобитися роки, але ми практично вклалися в два місяці. Подруге, добитися визнання української федерації з боку союзних футбольних структур федерація вже зараз узяла під свою юрисдикцію права тренерів, футболістів, суддів і фахівців футболу, що проживають на території республіки.

Нарешті, третє — найважче завдання. Це визнання української федерації европейським і світовим співтовариством, передусім такими організаціями, УЕФА і ФІФА. З самого початку союзна федерація категорично заперечувала. За таких умов залишилося чекати політичних рішень найвищих органів влади. Але чекання не було пасивним. Ми пішли на співробітництво і встановили надійні контакти з реґіональними федераціями багатьох країн, які мали в своїх національних федераціях вагомий голос. Можу назвати федерації Баварії й Швабії в Німеччині, Хорватії — в Юґославії, Більбао — в Еспанії та інші.

23-го липня цього року виконком федерації футболу затвердив рішення про проведення 1992 року українського чемпіонату першої ліґи та про створення збірних усіх ранґів для участі в міжнародних змаганнях.

— Серпневий переворот, якби він реалізувався, мабуть, перекреслив би всі починання?, — у дальшому запитав кореспондент.

— Немає ніяких сумнівів у цьому, — відповів Банников. Та мушу повідомити, що вже 19-го серпня о 10-ій годині ранку я скликав спільне засідання бюро виконкому і працівників апарату федерації. Ми розглянули і обговорили політичну ситуацію й ухвалили спеціяльне рішення, в якому засуджувалися дії путчистів, наголошувалося на тому, що в своїй діяльності Федерація футболу України керуватиметься Деклярацією про незалежність, Конституцією і законами, діючими на Україні. Було вирішено також не припиняти турнірів і змагань.

— Проєкт проведення національного чемпіонату вже готовий?

— Умене є свої пропозиції, сказав Банников, які я представляю членам засідання виконкому 10 вересня. Зокрема, йдеться про перехід чемпіонату на систему „осінь-весна", що практикується в усіх провідних футбольних державах Европи. Передбачається провести весняний чемпіонат в одне коло у двох професійних ліґах. Перша ліґа (від 28 березня до 13 червня 1992 року) складається з 12 команд — шести українських клюбів нинішньої союзної вищої ліґи, двох — першої і чотирьох — західної зони другої ліґи. Друга ліґа (від 21 березня до 13 червня) складається з 34 команд — 33-ох західної й першої зон другої союзної ліґи і чемпіона республіки серед КФК). Ігри також пройдуть в одне коло в двох підгрупах. По дві кращі команди з кожної підгрупи перейдуть восени до першої професійної ліґи, а колективи, що посядуть 16-17-ті місця в підгрупах, поступляться своїми позиціями чотирьом провідним представникам аматорської ліґи (КФК). До речі, турнір КФК передбачається проводити виключно серед чемпіонів областей. За підсумками цих змагань буде вкомплектовано першу й другу ліґи національного чемпіонату за системою „осінь-весна". У професійній першій лізі буде 16 команд, у другій — 34 (дві підгрупи). Цей чемпіонат передбачається розпочати 28-го серпня.

— Бажано розробити структуру і календар, а також правила майбутнього чемпіонату на роки, щоб зміни не відбувалися щосезону, сказав Александренко.

— Повторюю, що це мої особисті попередні пропозиції, відмітив Банников. Члени виконкому, тренери, фахівці можуть висувати свої проєкти, робити пропозиції. Рішення прийматимемо дійсно на роки.

— Є інформація що деякі команди мають намір припинити виступ в чемпіонаті СССР негайно, — на закінчення сказав Александренко.

— У кожного своя воля, — відповів Банников. На мою думку, подібні рішення необґрунтовані хоча б тому, що команди позбудуться ігрової практики. Це смерть футболу, закінчив свої відповіді Банников.

Нижче поданого інтерв'ю був надрукований лист

(Закінчення на стор. 4)

ПЕРЕСТОРОГА

Невідомі люди висилають анонімне зіраксове видання „Воєнне відшкодування для скитальців (ДП), подаючи адресу Редакції „Українського Історика" (Кент, Огайо). УІТ не є відповідальне за це видання. Це протизаконне зловживання адреси редакції вже зголошене у відповідних урядових чинниках.

Управа УІТ

Ню Йорк, 8-го вересня, 1991 року.

Гарвардська програма економічних реформ

Кеймбрідж, Масс. (ФКУ). — Програма дослідження процесів демократизації в Україні, яка здійснюється спільно Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету (УНІГУ) і школою політичних наук ім. Дж. Ф. Кеннеді Гарвардського університету, зосереджує увагу на далекосяжних соціяльних, економічних і культурних змінах в сучасній Україні. Така спрямованість програми не тільки відповідає загальному завданню УНІГУ — зміцнювати і розвивати українознавчі дослідження, але й продовжувати в більш поширеній формі попередні зусилля в цьому напрямку.

Співробітники програми зі Школи політичних наук ім. Дж. Кеннеді в інформативному віснику з 15-го серпня повідомляють, що голова Верховної Ради України Леонід Кравчук прийняв запрошення від Проєкту економічної реформи в Україні (ПЕРУ) і УНІГУ виступити в Школі політичних наук ім. Кеннеді у п'ятницю 26-го вересня, під час його перебування в Америці. В додатку до його виступу в Гарварді Л. Кравчук виступить в Об'єднаних Націях, матиме зустрічі з членами американського Уряду і відвідає групи підприємців в Чікаґо. Його виступ у Гарварді, на який сердечно запрошується громадянство, є назначений на 8-му год. вечора і відбудеться у згаданій школі.

Наприкінці вересня будуть опубліковані підсумки дослідження „спонтанної приватизації", проведеного під керівництвом д-ра Саймона Джансона з Центру міжнародних відносин Гарвардського університету. В рамках першого етапу цього дослідження гарвардські співробітники ПЕРУ Сантіяго Едер і Марк Гортон проводять при співпраці українських колеґ опитування 50-ох українських фірм про їх шлях до приватизації. Це, в свою чергу, дозволить створити необхідний банк даних для допомоги політичним діячам при оцінці і впровадженні в життя програми приватизації. По докладніші інформації можна звертатися до Саймона Джансона на тел. (617) 495-5414.

Група гарвардських дослідників проблем розвитку товарообміну, яку очолює Ґю Улріх, президент Корпорації центру товарів, разом з українськими колеґами започаткувала програму підтримки товарного ринку, який народжується в Україні. Програма складається з трьох частин: а) включаючи підготову першого українського посібника на цю тему); б) спільне планування (спільно з основним клієнтом — Київською Універсальною Товаровою Біржою, яку відкрито 12-го липня); в) розвиток банку даних (у співпраці з донецькими комп'ютерськими спеціялістами).

Карл Бостік з відділу новин телемережі Ей-Бі-Сі, увійшов до числа працівників гарвардського бюра ПЕРУ в Києві на два місяці з метою дослідження стану української телевізії і стратегії його включення до західних пресових каналів. К. Бостік працюватиме спільно з Василем Юрічком, генеральним директором держтелерадіо, і Дмитром Пономарчуком, працівником „Радіо Київ" і пресовим референтом Руху, над підготовою довідника про українську пресу та інформатора про плян дій в Україні для західньої преси. Він також проведе серію лекцій для українських журналістів про доступ до західних засобів інформації і встановлення вичерпної системи виявлення статтей про Україну в західній пресі. Під час недавніх відвідин президентом Бушем Києва Бостік був координатором передачі про столицю України у програмі „Добрий ранок, Америко". Раніше він працював у бюрах телевізійних новин в Ню Йорку, Лондоні і Токіо.

Докладніші інформації можна отримати в канцелярії Фонду Катедр Українознавства в Кеймбріджі, телефон (617) 495-7835.

З інших новин

Володимир Лановий, міністер в справах власности і підприємництва в Україні, запросив проф. Вілляма Гоґена, директора гарвардського Проєкту економічної реформи в Україні, очолити групу західних дорадників для допомоги в розробленні програми широко маштабної приватизації в Україні. Гоґен і Лановий вже раніше разом працювали над проблемами приватизації. Вони мали спільні зустрічі з офіційними особами з декількох країн, а тепер вони розглядають нові можливості конструктивної співпраці в цьому важливому для України питанні.

Починаючи з травня, бюро ПЕРУ в Києві відвідало понад 30 дослідників, професорів, урядових осіб й інших гостей з ЗСА, Канади, Англії, Франції, Еспанії, Італії та Польщі. Осінь буде не менш активною. Передбачаються візити офіційних осіб з ЗСА, серед яких буде Колін Гец, асистентка секретаря скарбу ЗСА Ніколаса Брейді. Плянується також відвідини двох окремих делеґацій професорів з Гарвардського університету, п'ятьох нових постійних дослідників ПЕРУ та провідних представників великої голливудської кіностудії.

19 учнів закінчили садочок св. Івана Хрестителя в Нюарку

Під час року навчання в садочку маленькі діти розвиваються на учнів. Садочок при українській католицькій школі св. Івана Хрестителя є двомовний: вся програма ведеться по-англійськи і по-українськи. Цьогорічна кляса мала менш-більш стільки само дівчат як і хлопців. Діти були жваві і життєрадісні. Під наглядом своєї вчительки вони скоро навчилися, коли можна говорити, а коли треба слухати.

В садочку день починається молитвою. Діти вчаться писати азбуку, рахувати і публічно говорити. У програмі відведений час на бібліотеку, природничі науки, історію та на релігію, яку проводить Сестра Дам'яна. Діти садочка ходять зі школярами у свята та перші п'ятниці місяця до церкви. Цього року вони брали участь у всіх шкільних програмах. Вони святкували листопадове свято, обходили ім'янини пароха, брали участь у різдвяному концерті, у святі Незалежности і у святі Миколая. Вони виступали на Шевченківському святі, вітали американських вояків, дітей з України, Митрополита Сулика, дівочий хор „Писанку" зі Львова та Митрополита Стернюка.

В часі року були прогульки до нюаркського музею, на фарму, до пожежної станції, на театральне представлення та до плянетарію.

Градуаційна програма була завершенням року навчання. Діти, одягнені у градуаційні тоґи, помолилися, віддали шану двом прапорам, заспівали 28 пісень, рецитували віршики. Кожна дитина брала участь у цьому дуже гарному виступі.

Отець Михайло Вівчар, парох, порозадавав свідоцтва, а сестра Марія всім дітям дарунки. Батьки подякували учительці Наталії Кудрик за успішний рік.

Н. Н.

Учні дитячого садочка парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку зі своїми вчителями (перший ряд, зліва): Сестра Дам'яна, ЧСВВ, Сестра Марія, ЧСВВ, директорка, С. Клебан, О. Ракочий, С. Волянський, Н. Мандзій, А. Кудрик, Наталка Кудрик. Другий ряд: Н. Команецький, М. Пузик, Л. Олиник, Г. Падковський, Н. Процюк. Третій ряд: о. Франк Шадяк, ЧНІ, А. Кіт, С. Павлишин, Ю. Смішкевич, М. Місіло, С. Лащук, С. Нагорняк, о. парох Михайло Вівчар, ЧНІ, М. Чайківська. (Відсутні О. Бірінціс, О. Касанова і М. Долл).

Громада Лос Анджелесу вийде на маніфестацію

Ще недавно я плянував розпочати дискусію в гуртку „Вільної думки" на популярну тему і почати таки з першої букви альфабету „а": апатія. Але виявилося, що останні бурхливі історичні події на сході Европи, особливо на Україні, розбудили приспану патріотичну енергію нашої громади і явище апатії перейшло до історії, так як пішов на цвинтар історії і тоталітарний режим СССР з його диявольською ідеологією — комунізмом.

Становище України в лябіринті політичних ходів значно поліпшилося. Зникла комуністична опозиція у Верховній Раді України, але не залишилася невільнича звичка служити Москві. Відчуваються наслідки послідовної денаціоналізації України над Москвою. В додатку Захід, включаючи ЗСА, зовсім не спішиться повалити деспотичну систему, сподіючись, що з відбудованого СССР відбере свої інвестиції. Але незважаючи на великі політичні труднощі, Україна вже ввійшла у процес національного відродження і з цього шляху вже ніхто не заверне.

Українська діяспора зрозуміла, що Україні потрібна тепер моральна і матеріяльна допомога. Така допомога є можлива лише сконсолідованими силами. І тому наша громада започаткувала на Установчих зборах 28-го серпня першу координаційну установу під назвою Українські Злучені Організації Лос Анджелесу. Ця установа об'єднує всі громадські організації, включаючи українські церкви. В ділових нарадах не обійшлося без традиційної „опозиції", яка складалася з людей, які не доцінювали ваги координації громадського життя і які не могли ще позбутись в ім'я добра загальної справи своїх особистих і організаційних амбіцій. Все ж таки вибрано управу УЗО, в склад якої ввійшли голови громадських організацій під керівництвом ініціятора УЗО в Лос Анджелесі Ігоря Лесика. Зразу ж після зборів відбулися перші сходини нової управи УЗО, на яких обговорено організаційні деталі всенародної маніфестації, яка відбудеться 22-го вересня перед федеральним будинком в Лос Анджелесі. Мета цієї маніфестації — виявити наші політичні домагання щодо закріплення самостійности України.

Сподіваємось, що всі українці Лос Анджелесу вийдуть на цю маніфестацію і в цей спосіб виконають свої громадські обов'язки, які нині є особливо важливі в стратегії боротьби за вільну Україну.

Н. Н.

ПОНАД 60 ВІДСОТКІВ ПОТЯГІВ на британській залізниці постійно спізнюються. Це є причиною, що розробленою урядом Джана Мейджора Громадянською хартією передбачається передати в приватні руки залізниці і автобусні компанії.

В. Жирінов-ський...

(Закінчення зі стор. 1)

вірите, що вас підтримає народ?" Жиріновський відповів: „А який інший вихід має народ. Наближається довга холодна зима, нависла тінь голоду, хвороб, страйків, заворушень у військовихказармах. В теперішній ситуації керівництво не спроможне нічим допомогти народові, а я дам все і зроблю це зовсім просто: введу військові частини до колишніх сателітних країн, затримаю, або збільшу теперішнє число збройних сил, пострашу Захід нуклеарною зброєю і все появиться на ринку".

Один із журналістів саркастично запитав Жиріновського: „Вам не страшно конкурувати з Гітлером?" Запитаний відповів: „А я і не збираюся конкурувати чи наводити паралелю. Адольф Гітлер був малограмотним підстаршиною, а я закінчив два вищі заведення і плинно говорю чотирма мовами".

Інформацію ТАСС помістила газета „Ізвєстія" у числі з 4-го вересня без жодних коментарів.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашої дорогої ДРУЖИНИ, СЕСТРИ і ТЕТИ

бл. п.

ВОЛОДИМИРИ САВЧИНСЬКОЇ

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в середу, 25-го вересня 1991 р., о год. 9-ій ранку, в церкві св. Юра в Ню Йорку;
в середу, 2-го жовтня 1991 р., о год. 7:30 ранку, в церкві св. Михаїла в Гартфорді. Конн.;
в п'ятницю, 20-го вересня 1991 р., в церкві свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл.

Про молитви за покійну просять

муж ОСТАП і родина

Ділимося сумною вісткою з друзями, приятелями і знайомими та цілим українським громадянством тут і на Україні, що 11-го вересня 1991 р. відійшла у вічність по довгій і важкій недузі

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ і ТЕТА

бл. п.

КОНСТАНТИНА ЛОПАТИНСЬКА

з БІЛИНСЬКИХ

колишня учителька народних шкіл на Україні.

ПАНАХИДА у понеділок, 16-го вересня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні М. Насевича при 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у вівторок, 17-го вересня 1991 року о год. 9-ій рано в цьому ж заведенні. Заупокійна Служба Божа о год. 10-ій рано в церкві Царя Христа, 1629 W. Cayuga St., а відтак тлінні останки будуть перевезені на цвинтар св. Марії у Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:

муж — АНДРІЙ
син — РОДІОН ФОЛИС з дружиною НЮНЕЮ і дочками: АНТОНІНОЮ, СТЕФАНІЄЮ і ЄЛИСАВЕТОЮ
дочка — ЛІДІЯ з мужем і дочками на Україні
шваґрова — МИРОСЛАВА ПАЛЕВИЧ з мужем ЮЛІЯНОМ і дочками БОГДАНОЮ і ІРЕНОЮ
сестрінки — МАРТА і ХРИСТИНА ОЗАРКІВ
шваґрова — АННА ЛОПАТИНСЬКА
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

НЕДІЛЯ, 22-го ВЕРЕСНЯ, 1991 РОКУ — ВАШІНҐТОН — ЧИКАҐО — ЛОС АНДЖЕЛЕС ВСІ НА МАНІФЕСТАЦІЮ: „ТІЛЬКИ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРИНЕСЕ СВОБОДУ Й ДЕМОКРАТІЮ ДЛЯ УКРАЇНИ!"

На спортовій ниві...

(Закінчення зі стор. 2)

автора з Полтави, в якому написано: „Рідні мої! Друзі! Вибачте за емоційність. У мене справді тремтять руки від збудження. Адже Україна проголосила себе незалежною державою. Думаю, ми не маємо права прогавити шанс, аби і у футболі набути незалежності. Якщо керівники республіканської федерації ще не підготували документів для подачі їх до ФІФА та УЕФА, то це треба зробити терміново. Зволікати не можна. Україна має встигнути стати учасником відбірних змагань світового чемпіонату 1994 року. Гадаю це буде справедливо. Команда, складена з кращих вихованців республіканського футболу, зможе проявити себе належним чином. Адже талановитих,

сильних гравців у нас вистачає. Є й тренери. Думаю, що в такій ситуації погодиться очолити збірну республіки Валерій Лобановський. З іншого боку, потрібно вже зараз подбати про проведення свого чемпіонату, про створення власної футбольної структури Впевнений, настали гарячі часи для справжньої роботи. І ця робота не минеться даром.

Допоможім українській школі в Перемишлі

Українська громада в Перемишлі під цю пору нараховує приблизно 7,000 осіб, що значно перевищує число українців з минулих кілька років. Останні демократичні зміни в Польщі дали змогу багатьом українцям, які в рр. 1945—47 були насильно виселені на т. зв. „Земє Одзискане", тепер вернутися у свої рідні сторони, до рідного Перемишля.

І тут, помимо дуже невідрадних умовин і дальших виявів ворожости й ненависти зі сторони поляків, українці активізуються у громадсько-культурній, церковній і виховній праці. В останньому часі доложили усіх старань, щоб їхні діти могли учащати до української школи та відновили діяльність початкової школи ім. Маркіяна Шашкевича, при вул. Смольки 10.

Після поборення різних труднощів школа дістала дозвіл на відкриття її з початком шкільного року в дні 3-го вересня. Недавно повернувся з поїздки до Перемишля голова Земляцтва „Перемищина", Відділ Торонто, Андрій Чорний і привіз інформацію, що число дітей доходить до 120, наколи уряд польський вимагав найменше 82.

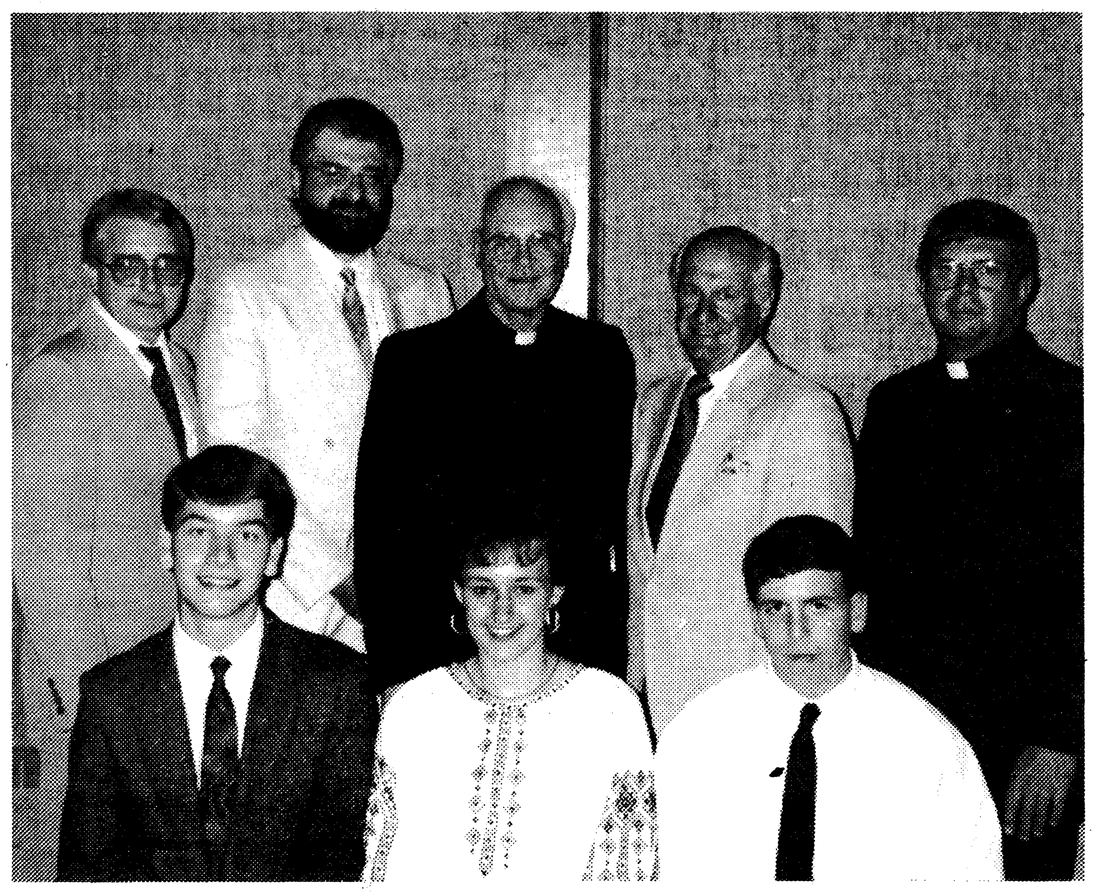
Щоб школа могла існувати і діяти на рівні не нижчому від польських шкіл, потрібна фінансова допомога. Потрібні нашим дітям шкільні підручники, приладдя, книжки, хоч один комп'ютер, машина до копіювання і відео-екран. Навчання будуть переводити кваліфіковані учительські сили. Коли зав'язувалася подібна школа в Бартошицях, її рівень навчання перевищував польські місцеві школи, так що кілька польських дітей батьки вписали до нашої школи.

Земляцтво „Перемищина" звертається до всіх, хто може допомогти в цій справі, скласти свою пожертву на школу ім. М. Шашкевича в Перемишлі. Щиро дякуємо.

Адреса: Association „Peremyschyna" c/o Andrij Chornyj 2413 Islington Ave. Art. 302, Rexdale, Ont. M9W 3X6, tel.: (416) 740-4801 .

І. Кушпета

Роздача стипендій в Пармі

Під час храмового свята українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо, 21-го липня 1991 року, в присутності 360 парафіян і гостей відбулася роздача стипендій Братства св. Володимира випускникам середньої школи. Стипендії по 1,000 дол. видано Тресі Яким, Василеві Новакові та Андрієві Гарасимчукові. Відзначено випускників за їхню активність в Українській Православній Лозі, вівтарному служенні, в суботніх та недільних школах.

Братство при парафії досі надало понад 33,000 дол. стипендій для молоді. Фото вгорі (перший ряд зліва): Василь Новак, Тресі Яким, Андрій Гарасимчук — стипендіяти; (другий ряд): Павло Бурлій, голова парафіяльної управи; Данило Гарасин, голова Братства; о. протопресвітер Степан Ганкевич; Омелян Павлишин, голова Стипендійної комісії; о. Іван Наконечний, парох.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Окружні Комітети Відділів УНСоюзу Ню Йорк - Джерзі Сити - Нюарк Пассейк - Перт Амбой

повідомляють, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

вимінених округ відбудуться спільно

в суботу, 21-го вересня 1991 року о год. 12:30 — 5:00 по пол.

UNA, 30 Montgomery St., 3rd Floor, Jersey City, N.J.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружних Комітетів, відділові урядовці та делеґати 32-ої Конвенції.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд, організаційної праці Округи у 1991 році
3. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Члени Головного Екзекутивного Комітету та Головні Радні

За УПРАВИ ОКРУГ:

Ню Йорк — д-р Василь Лучків .... (914) 634-9353
Джерзі Сити — Володимир Білик .... (201) 795-0621
Нюарк — Роман Пиндус .... (201) 375-0668
Пассейк — Іван Хомко .... (201) 472-0989
Перт Амбой — Михайло Захарко .... (201) 725-8062

Для всіх присутніх на нарадах подаватиметься полуденок.

УЧАСТЬ У НАРАДАХ прошу зголосити Голові вашої Округи **перед 13-им вересня.**

● РОЗШУКИ ●

Кучер Орест Юрійович зі Львова пошукує родину стрийка **КУЧЕРА МИКИТУ МИХАЙЛОВИЧА** нар. с. Васильківці, Гусятинського району, Тернопільської обл., що еміґрував до Канади в 30-их роках. Мав двох братів **Юрія і Василя та дві сестри.** Хто знає щось про нього або його родина прошу писати: Kuczer Orest, 749 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106; або Львів, Виговського 45/46

Скористайте з виїмково доброї нагоди!

ПРИЙМАЄТЬСЯ

ОГОЛОШЕННЯ

до Календаря УНСоюзу на 1992-ий рік

який цього року виходить накладом 15 тисяч примірників.

Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка $90.00
Пів сторінки 50.00
Чверть сторінки 33.00
Одна восьма сторінки 20.00

Реченець замовлення оголошень до 30-го вересня 1991 р.

Належність проситься надсилати:

SVOBODA
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302